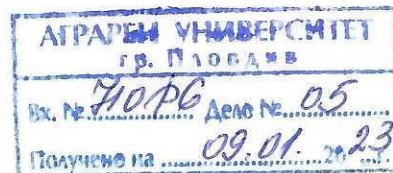

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **“доктор”** по: област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление: 6.3. Животновъдство, научната специалност Зоохигиена.

Автор на дисертационния труд:

Смиляна Александрова Ташева.

Редовен докторант към катедра „Животновъдни науки“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд:

Влияние на основни микроклиматични и технологични параметри върху някои показатели, характеризиращи комфорта при свободно отглеждани крави за мляко

Рецензент: Доцент д-р Атанас Спасов Вучков, Аграрен университет – Пловдив, област на висше образование 6. Аграрни науки и Ветеринарна медицина, професионално направление: 6.3. Животновъдство, научна специалност Овцевъдство и козевъдство, определен за член на научното жури със заповед № РД-16-1233./21.11.2022 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Основни проблеми при отглеждането на крави за мляко във времето са били и остават незадоволителните хигиенни условия, и микроклимат на производствената среда, нарушения в технологичните процеси, некачествено изпълнение на строителните дейности, и други, които са причина за високата смъртност при телетата, гинекологичните, копитните и мускулно-ставните проблеми при кравите. Прилаганата специфична профилактика много често се оказва недостатъчна, за да ограничи заболяемостта, да повиши устойчивостта и да удължи стопанското използване на животните, от друга страна динамичните промени в климата, съпътствани с периоди на изключително високи температури през лятото, се превръщат в сериозен проблем за страните на Европа, поради това намирам настоящата разработка изключително актуална.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта е ясно формулирана в дисертацията, както и поставените задачи и възприетите методи на изследвания са коректно подбрани.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Резултатите в дисертационният труд са добре представени и отлично онагледени. В дисертацията са представени 22 авторски фотографии, 28 таблици и 34 фигури.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

В раздел „Резултати и обсъждане“ прави впечатление високият научен стил на разсъжденията на докторантката при дискусията върху получените резултати и тяхното сравнение с тези от други изследвания. Приложен е анализиращ подход при интерпретацията на получените резултати. Използвани са 258 литературни източници от които 30 на кирилица и 228 латиница.

5. Приноси на дисертационния труд.

1. Приложена е комплексна методология за оценка на условията на комфорт при млечни крави, включваща изследване влиянието на природо-климатичните дадености на района, на строителноконструктивните и технико-технологични особености на сградите, техните топлотехнически възможности, качество и ефективност на вентилационната система, физическо, биологично и психично състояние на животните и възможности за превенция на основни болести.
2. Разширена е оценката на оборната среда, като данните на ТВИ са сравнени и допълнени с коефициентите за температурна толерантност на Benezra и на Dmitriev.
3. Установена е зависимост между ТВИ и индексите за комфорт в сградите за млечни крави.
4. Установени са промени в биохимичните параметри и метаболитни процеси, свързани със сезонните колебания на температурата и ТВИ.
5. Установена е зависимост между индексите на комфорт и процента заболяли от технопатии крави. В най-висока степен върху всички включени в проучването заболявания оказват индексите ИКК и ИИБ ($p \leq 0,01$ и $0,001$), докато индексът за стоене на кравите в бокса (ИСБ) влияе подчертано върху процента на метаболитните заболявания ($p \leq 0,01$ и слабо върху различните форми на мастит ($p \leq 0,1$)).

6. Публикувани статии и цитирания.

Докторантката е представила отпечатани общо 5 научни публикации, свързани с дисертационния труд, формиращи общо 34,90 точки, при изискуеми от Правилника за развитие на академичният състав 30 точки. Приложен е списък с публикациите:

1. Hristev H., Ivanova R., Tasheva Sm., (2018), „Hygiene evaluation of the ventilation and thermo-technical properties of buildings used for free-bred dairy cows“, Scientific Papers-Animal Science Series: Lucrări Științifice – Seria Zootehnie, vol. 70, p 45-49, Romania, ISSN 2067-2330
2. Ivanova R., Hristev H., Tasheva Sm., (2019), „The impact of summer temperatures on certain hematological indicators in dairy cows“, International Journal Knowledge, Scientific papers, Natural sciences, Vol. 30.3, pp. 649-653, ISSN 2545-4439
3. См. Ташева, Хр. Христев, Р. Иванова, (2020), «Особености при формиране на микроклимата и условията на комфорт в сгради за млечни крави през лятото»,

Научни трудове на АУ, ILXII, 1, 147-156, ISSN 1312-6318,

4. H. Hristev, R. Ivanova, Sm. Tasheva, (2020), A Study of the farm factors in buildings used for farming dairy cows, Scientific Papers. Series D. Animal Science. Romania, Vol. LXIII, No. 1, pp279-286, Web of science ISSN 2285-5750; ISSN CD-ROM 2285-5769; ISSN Online 2393-2260; ISSN-L 2285-5750

5. Tasheva, Sm., & Ivanova, R. (2021). Studi on the environment in housing for dairy cattle. Agricultural Sciences/Agrarni Nauki, 13(28), 110-118, DOI: 10.22620/agrisci.2021.28.012, Web of science

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторантката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, и да присъди на Смиляна Александрова Ташева образователната и научна степен **“доктор”** по област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление: 6.3. Животновъдство, научна специалност Зоохигиена.

Дата: 15.12.2022.

гр. Пловдив

Подписите в този документ са заличени във връзка с чл.4, т.1

от Регламент (ЕС) 2016/679

(Общ Регламент относно защитата на данни).